

"ENAKOPRAVNOST" NEBOTIČNIKI V RASTLINSTVU

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
 6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
 HENDERSON 5311-12
 Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
 By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
 (Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
 For One Year—(Za eno leto) \$8.50
 For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
 For Three Months—(Za tri mesece) 3.00
 For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
 (Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
 For One Year—(Za eno leto) \$10.00
 For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
 For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

MEDNARODNE VOLITVE V ITALIJI

Dve državi aktivno sodelujeta pri volilni kampanji v Italiji—Vatikan in Zedinjene države.

Volitve se bodo vršile 18. aprila. Italijansko ljudstvo stoji pred izredno važno odločitvijo kajti izid teh volitev bo rešil vprašanje, da li bo Italija še vedno ostala v taboru zapadnih kapitalističnih držav ali pa bo krenila v socializem.

Jasno je, da Vatikan ne želi zmage socializma že zaradi svojih finančnih in veleposestniških interesov v Italiji. Razlogi, vsled katerih tudi Zedinjene države sodelujejo z vso vnemo pri volilni kampanji, so že dovolj jasni—bojijo se, da bi z odpravo kapitalizma v Italiji "zavladal rdeči teror" in da bi načrti za ustanovitev takozvane zveze zapadno-evropskih držav definitivno splavali po vodi.

Ne Vatikan in ne Zedinjene države ne skrivata dejstva, da bodo s svojim vmešavanjem poskušale vplivati na italijansko ljudstvo.

Volilno kampanjo v Italiji je s strani Sv. stolice odprl sam papež, ki je dal potrebna navodila duhovščini in ukazal katoličanom, da ne smejo voliti za kandidate, ki ne bodo "spoštovali in branili pravice cerkve." Sveta stolica celo razmotriva o izobčitvi iz cerkve tistih volilcev, ki bi kljub svarilom oddali svoje glasove za komunistične ali pa socialistične kandidate.

Pritisk na italijanske volilce s strani Vatikana pa se ne vrši samo potom grožnje s "smrtnim grehom," ampak tudi na drugi način. Znano je, da so čestite sestre in duhovniki delili vso pomoč v hrani, ki so jo poslale Zedinjene države in s tem ustvarili vtis, da te pomoči ne bo več, ako bo ljudstvo volilo za levičarje. Nobenega dvoma ni, da bo v najbolj kritičnih dnevih, Vatikan začel deliti tudi makarone, kot jih je to delil pri volitvah leta 1946, da bi pridobil za de Gasperija nekoliko glasov več.

Zedinjene države tudi aktivno sodelujejo pri kampanji in to na razne načine. Ne samo, da so zagrozile, da Italija ne bo dobila nobene pomoči v okviru Obnovitnega programa za zapadno Evropo, ako bo krenila na levo, ampak so podvzele nadaljne korake, ki pomenijo odprto vmešavanje v notranje zadeve Italije.

Najbolj originalno volilno kampanjo je izmislil predsednik kongresa Joseph W. Martin, ki je apeliral na Američane italijanskega porekla, naj pišejo svojim sorodnikom v "staro domovino" in apelirajo na njih, da "volijo proti komunistom." Poleg tega je državni tajnik Marshall obvestil italijanskega ambasadorja Tarchianija, da bo Italija dobila kot "darilo" 29 potniških in tovornih ladij in ob tej priliki poudaril, da se nada, da bo Italija uspela "ohraniti demokracijo."

V volilno kampanjo bi s svoje strani morala stopiti še samo Sovjetska zveza, in ako se vpošteva, da dve državi že aktivno sodelujeta, ni nobenega razloga, zakaj ne bi tudi Rusija posegla vmes.

De Gasperijeva vlada se na vso moč trudi, da bi se volitve vršile edino v znamenju "ameriški pomoči" in zato je tudi odklonila predlog za trgovinska pogajanja, na podlagi katerih bi italijansko ljudstvo lahko dobilo iz Sovjetske zveze toliko potrebno žito. Ne želi dati prilike italijanskemu ljudstvu, da bi izbiralo med vatikanskimi, ameriški in sovjetskimi makaroni. Tako v tem pogledu Italijani nimajo nobene izbire, Rusiji pa je volilna kampanja onemogočena.

Toda kljub vsem naporom Vatikana in Zedinjenih držav, izgledi za zmago de Gasperija niso preveč obetajoči. Časnikar R. H. Schackford naprimer poroča iz Washingtona (17. marca), da ni nobena tajna, da najvišje ameriške vladne uradnike skrbi volitve v Italiji in da je vlado zajel "smrtni strah," da bi komunisti lahko dobili do 40 odstotkov vseh glasov.

Prestizj Vatikana je zadnje čase zelo omajan vsled afere, v katero so vpleteni neki najvišji uradniki Sv. stolice. Gre za poverbe v znesku nekoliko stotin milijon lir, ki jih je izvršil duhovnik Prettner, pomagal mu pa je sam vatikanski minister financ. Levičarski tisk Italije seveda to priliko pridno izkorišča in udriha dan za dnem po Petrovi skali.

Tudi ameriško vmešavanje ne bo dosti pomagalo. Noben narod, vključno italijanski, ne želi, da bi se neka tuja sila vmešavala v njegove popolnoma domače zadeve. V tem vidi znak svojega zaslužnevanja in to je vedno zoprno

Nebotičniki so dandanašnji vzven obokane, kar daje stebelcu še posebno odpornost proti upogibu. Ta prerez močno spominja na današnje moderne konstrukcije iz valovite pločevine. Stebelce je votlo in okroglo na znotraj kakor pri travah, ker so srednje plasti najmanj izpostavljene vnanjim silam. Vendar pa je okrog tega prostora še enkrat v manjšem merilu ponovljena konstrukcija iz "valovite pločevine," tako da je stebelce dvojno močno ali dokaj bolj prožno, kakor če bi bile samo vnanje stene dvakrat močnejše. Tudi ostali deli so tako premišljeno izoblikovani, da tej naravni visoki stavki, ki jo predstavlja stebelce mrtve koprive, ni česa oporekati.

Majhne rastline je treba posebej študirati, da se nam odkrije njih genialni ustroj. Pri drevesu tega ni več treba. Drevesa so tako dovršeni naravni nebotičniki, da jim tudi najspretnejši konstrukter še zdaleka ni dorastel. Če samo drevesno delo mora vzdrževati velikanski pritisk vetra, ki utegne doseči v izjemnih prilikah mnogo kilogramov na vsak kvadratni centimeter. Vrhu tega pa mora delo še dajati oporo mogočni krošnji. Les sam (kot snov) ne bi bil kos temu bremenu, če ni ne bila njegova gmota tako spretno porazdeljena, da lahko prestra vse vrste mehaničnih sil.

Pri drevju je še bolj dosledno izvedeno načelo obročastega okrepitja debela kakor pri travnatih bilkah. Letne, ki jih lahko opazujemo na prežaganih debelih, niso nič drugega nego prerezi valjev različnih velikih premerov, ki so nekako vtaknjeni drug v drugega okrog istega središča. Razen tega je delo pri tleh oprto z več rebrji, močnimi nabreklikami, ki se proti vrhu zožujejo. Stare cerkve kakor tudi moderna visoka poslopja kažejo skoraj popolnoma slične opornike.

Visoke stavbe v rastlinstvu ne zmerejo samo rekordne višine glede na prerez in na malenkostno množino materiala iz katerega so zgrajene, ampak hkrati nosijo na vrhu še precejšnje breme, bodisi krošnje, cvet ali sad, ki silno obtežuje celo konstrukcijo. Sicer tudi naši nebotičniki dosežejo precejšnje višine, ali vrh mora biti zmerom prost, ker bi morali drugače že vnaprej računati, da smo jih postavili na pesek. — Glavni vzrok, da je tukaj narava močnejša od nas, so temelji. Visoka stavba je nemogoča brez močnih temeljev in te ume narava močnejša polagati. Drevo si seveda ne more pripravljati betona, ki tako izvrstno služi našim gradbenikom. Vse snovi, s katerimi lahko gradi rastlina, so razmeroma lahke in razen tega mora še prav štedljivo ravnati z njimi. Zaradi tega si rastlina z množino ne more dosti pomagati, tem bolj pa s kakovostjo in spretnostjo.

Drevo požene v zemljo celo mrežo korenin in koreninice, ki strnejo velik kos tal v eno samo trdno in dobro sedečo kladno, na katero lahko pritiska z vso svojo težo in prenaša nanjo vse sile, ki ga poskušajo podreti. Vrsto sličnih primerov bi pa naj prihaja v imenu obrambe "demokracije" ali pa v imenu "skrbi za blaginjo prebivalstva."

Volilna kampanja je torej v polnem razmahu. Naj nas nič ne čudi, ako bodo do 18. aprila vsi dogodki potisnjeni na strani in ako bo Italija prišla v ospredje. Samo, da bi se to volilno kampanjo ohranilo v teh mejah besedne bitke in da se ne bi stopilo na polje odprte vojaške intervencije! Mogoče se italijansko ljudstvo samo ne zaveda, v kakšnem nevarnem položaju se nahaja. Toda čitajoč razne komentarje v ameriških časopisih se pripravljata teren za krvavo civilno vojno. Stalno ponavljanje in opozarjanje, da bodo "komunisti poskušali s silo priti na oblast," lahko pomeni tudi, da bo de Gasperijeva "črna vlada" provocirala nerede in s silo ohranila "red in varnost," kar pa pomeni, da bo poskušala upostaviti novo fašistično diktaturo.

lahko nadaljevali v nedogled. Toda že teh nekaj dokazov, da je narava tudi na področju visokih stavb neprekosljiv mojster, neizčrpan zakladnica koristnih dognanj in izkušenj, iz katere lahko človek na veke zajema za svoje potrebe.

Vesti iz življenja ameriških Slovencev

Los Angeles, Cal. — Dne 11. marca je umrl Jakob Stönich, član SNPJ, star 87 let in doma iz Otovca pri Črnomlju. Pokojni Jakob Stönich je bil znan starejšim rojakom širom Amerike, ker je po naselbinah prejšnja leta, zlasti po zapadu prodajal zlatino in agitiral za tedaj še mlado SNPJ. Bil je med pionirji jednote in se v njej ves čas udeleževal. Prejšnja leta je živel v Chicagu, pred okrog 25 leti pa se je preselil v Los Angeles. Bil je tudi večkrat na konvencijah jednote kot delegat, zadnjič v Pittsburghu leta 1941. Zadnji par let je bil bolehen, toda kljub svoji visoki starosti je bil še korenjak. Njegova dva brata John in Frank sta umrla že pred leti.

Chicago. — John in Louise Sechen sta dobila prvorojenka. Mlada mati je hči družine L. Gradišek.

Yukon, Pa. — Dne 8. marca je po 11 mesecih boleznij umrl Joseph Kastelic, star 61 let, doma iz Zagajsta, fara Dole pri Liti, v Ameriki od 1907, član SNPJ. Tukaj zapušča ženo, dva sinova, hčer, pet vnukov in sestro, v starem kraju pa brata.

Waukegan, Ill. — Dne 3. marca je umrl za srčno hibo John Brence, star 72 let, samski, doma iz Rakitnice pri Borovnici. Bil je član Samostojnega društva, ki mu je priredilo civilen pogreb, kakor je želel. Tukaj ni imel sorodnikov, v starem kraju pa zapušča sestri in brata.

Aguilar, Colo. — Dne 12. februarja je umrl George Preskar, star 69 let, doma od Cateža pri Krškem od 1903. Bil je član ABZ. Bil je aktiven družnik. Tukaj zapušča ženo, pet sinov, hčer in šest vnukov, v Stantonu, Ill., pa polbrata Martina Biznika. Pokopan je bil v Trinidadu.

Hillsboro, Ill. — Truplo Sgt. Ludvika R. Lenicha, ki je umrl na Dunaju 5. januarja 1948 je bilo 20. februarja pripeljano domov in pokopano v vojaškimi častmi na domačem pokopališču v Hillsboru. Pokojni je bil član SNPJ. Rojen je bil v tej naselbini 18. avgusta 1927.

Sacramento, Cal. — Louise Petach je prejela vest iz starega kraja, da je 21. februarja umrla njena edina sestra Manca Vrtačnik (Janša). Stara je bila 67 let in živeča v Perničah pri Medvodah, Gorenjsko, kjer zapušča dve hčeri, šest vnukov in vnukinjo.

Ely, Minn. — V bolnišnici je umrl Joseph Sikonja, star 64 let, doma iz Tribuč na Dolenjskem, v Ameriki od 1903, član ABZ in HBZ. Zapušča ženo, tri sinove in tri hčere. — Dalje je 27. febr. umrl Frank Koprivnik, veteran druge svetovne vojne. Umrl je v veteranski bolnišnici Fort Snelling, Minn. Star je bil 27 let, rojen v tem mestu. Zapušča starše in štiri sestre. — Po daljši boleznij (revmatizem) je umrl Joseph Vertnik, doma iz Lahoviče, Gorenjsko, star 68 let. Žena mu je umrla že pred več leti. Bil je član ABZ in KSKJ.

SLOVENEK JANEZ POLDA POSTAVIL SVETOVNI REKORD

BEograd, 16. marca. — Jugoslavanski prvak v skoku na skijah, Slovenec Janez Polda je danes postavil novi svetovni rekord, ko je na skakalnici v Planici skočil s skijami 393 čevljev in 8 in pol palcev. Dosedanji svetovni rekord je držal Avstrijec Joseph Bradl, ki je skočil 350,96 čevljev.

Nemški levičarji bodo ustanovili "ljudsko republiko"

BERLIN, 18. marca.—Včeraj se je tu sestel nemški ljudski kongres, ki namerava ustanoviti Nemško republiko.

Voditelj stranke socialistične zveze Herman Matern je izjavil, da bi republika morala biti pripravljena, da prevzame oblast od zavezniškega kontrolnega sveta.

Kongres se je sestel z namenom, da se ustanovi ljudski svet, ki bo ustvaril ustavo predvidevane republike in obenem služil kot izvršno telo.

Kongresa se je udeležilo okrog 2.500 delegatov, večina iz sovjetske okupacijske zone Nemčije.

Na kongresu je govoril med ostalim tudi voditelj nemških komunistov Wilhelm Pieck, ki je napadel "kapitalistične monopolne zapada."

Istočasno so imeli svoj seštanek tudi nemški krščanski demokrati, ki so napadli ljudski kongres, češ da je le krinka za novo "zaslužnjeje nemškega ljudstva."

ČESKI PARLAMENT ODVZEL POSLANCEM IMUNITETO

PRAGA, 18. marca. — Češkoslovaški parlament je danes črtal imuniteto (indotakljivost) šestim poslancom, ki se bodo zagovarjali proti obtožbam, da so sodelovali pri zaroti proti vladi.

Poslanci, ki so izgubili imuniteto, so: narodni socialisti Bohuslav Decí, (ki se nahaja v zaporu, ker je hotel zbežati iz dežele), Vladimir Krajina, Ota Hora in Alois Cizek, ter slovaški demokrat Fedor Hodža in Jan Ursiny.

Prva četvorica se bode zagovarjala proti obtožbam, da so organizirali vohunsko mrežo pri narodno socialistični stranki.

V "Enakopravnosti" dobite vedno sveže dnevne novice o dogodkih po svetu in doma!

RACIONALIZACIJA BETONIRANJA

Na gradilišču "Splošnega stavbenega podjetja" v Vevčah je delovni kolektiv dosegel pomembno zmago, ko je kot najboljši kolektiv dobil prehodno zastavico. "Za to zastavico se bomo borili tudi naprej, vsak dan, ker hočemo, da ostane pri nas do konca..." samozavestno pravijo stavbinci in izpod potnih čel veselo poškilijo na rdečo trikotno zastavico, ki se vrh odra blešči v dopoldanskem soncu.

Z novim načinom betoniranja bo priborjeno prehodno zastavico še bolj krepko utrdili vrh svojega gradilišča. Šef gradilišča tov. Bogdan Terčelj pripoveduje o novem načinu betoniranja, ki ga še izboljšujejo in v vsakim dnem dosega višje uspehe. Po njegovi zamisli in načrtih je delovni kolektiv organiziral nov način betoniranja in delo izredno racionaliziral.

"Betonski mešalec smo dvignili na najvišji oder in ga združili z dvigalom, da istočasno skupno delujeta. Po dvigalu prihaja material neposredno v mešalec, odtod pa drsi beton prav tako neposredno po kovinskem premakljivem žlebu na točko, kjer betoniramo", razlaga tov. Terčelj in razkazuje ter razčlenjuje potek betoniranja.

V globini ob odru nakladajo trije delavci gramoz in cement v voziček, ki se v enakomernih presledkih dviga, polni hropečji mešalec in spet prazen zdrsnje v globino po nov tvor gramozja in cementa. Iz mešalca pa nenadoma drsi po žlebu živ beton tja, kjer betonirajo. Ta način betoniranja vzbuja vtis po-

Kitajska demokratska vlada obsodila skupino misionarjev

SANGHAJ, 17. marca. — Radio postaja Kitajske demokratske (komunistične) vlade, je danes naznanila, da je bilo dvanaest švicarskih misionarjev obsojenih na zaporne kazni v mestu Tisitshihu (južna Mandžurija), ker so "vršili sabotažo, vohunili in pripravljali oboroženi upor proti vladi."

Radio postaja je poročala, da sta bila škof Paul Hugentobler in visoki cerkveni uradnik Friederick Bossset obsojena na 12 let ječe.

Vsi obsojenci so bili člani švicarske misije.

"Z ozirom na milostno postopanje demokratske vlade in vpoštevanje, da so obtoženci tuji državljani, so bile izrečene blage kazni za dejanja, za katera bi drugače dobili najvišjo kazen (smrt). Ostali obtoženci, med njimi prednica nekega samostana, so bili po obravnavi izpuščeni na svobodo.

GRŠKI MONARHISTI PREPOVEDALI STAVKE

ATENE, 18. marca. — Premier grške monarho-fašistične vlade Sofoulis je danes podpisal ukaz, s katerim se bo izvršila državna mobilizacija v obliki prisilnega nabora delavcev in prepovedanja vseh stavk.

Ukaz daje pooblastilo vsem članom vlade, da lahko podvzamejo "katere koli mere, da ojačajo deželo za spomladansko ofenzivo proti gerilcem."

S tem novim ukazom bo vlada pooblaščenca, da civilce pošilja na prisilno delo in prepove takšne stavke kot je bila večerajšnja.

V KANADI PREPOVEDALI FILM O JUGOSLAVIJI

TORONTO, 18. marca. — Ontarijski odbor za cenzuro filmov je danes zaplenil film, ki kaže obnovo Jugoslavije, češ da je to "rdeča propaganda."

Odbor je naznanil, da je bil kaznovan z globo \$200 Emeri Sivac, ki je kazal ta film o Jugoslaviji.

NEKDAJ V BOSNI

(Iz zapiskov lovca)

"Da res so bili takrat čudni časi," je nadaljeval upokojeni nadgozdar. "Z očetom sem prišel v Bosno dve leti po okupaciji, torej leta 1880. Bil sem star 9 let. Oče je dobil gozdarsko službo ob Drini. Čez mejo so uhajali beguni, cvetelo je tihotapstvo, verske razprtije med ljudstvom so bile vsakodnevne."

Prav je imel stari Suljo, ko je rekel: "Ono vreme beše gadno, kad je dolazio Švaba i izvadio vatru iz guzice." Bosanci so kresali in pritiskali gobo na čibuke, Avstrijci so bili moderni in so že rabili žveplenke, ki so jih prizigali na napeti zadnji plati hlač.

Spremljal sem očeta v službi, sam sem se potepal po hosti, za šolo se nisem preveč brigal. Saj je v tistih časih tudi še ni bilo, ampak nam je vtepal učenost, posebno krščanski nauk, v naše butice star frančiškan.

Dobil sem veselje do očetovega poklica in sem sam postal gozdar. Divjadi je bilo tudi pozneje dovolj, saj Bosanci niso imeli modernih pušk, ampak so še vedno rabili po večini stare kremenjače, čeprav so se od Švabov že privadili na žveplenke. Če se je kateri povzpел do "kapi-slare" ali prednjače, je bil že pravi "gazda."

Bilo je res lepo. Moj oče se je bil spoprijateljil s starim Ristom Markovićem, precej imo-kmetom iz male vasi pri Višegradu, ne daleč od nekdanje srb-ske meje. Marković pa ni bil samo kmet, temveč tudi lovec in spreten tihotapec. Znana so mu bila vsa skrivna pota po gozdovih in krših, vedel je za vsa skrivališča medvedov in svinj. Imel je dva odrasla sinova, ki sta mi postala poštena prijatelja in vodiča na lovu.

Pred durmi je bil srbski božič in rad sem se odzval vabilu starega Markovića, da naj bom čez praznike njegov gost.

Dva dni smo jedli in pili, se-deč ob nizkih mizicah na blazinah. Ni manjkalo ne krhko pe-čenega odojka, kislih paprik in kumaric, ki večajo apetit, ne sladke baklave in kolačev, pa tu-di ne domače slivovke in rujne-ga vinca, ki si ga je Marković preskrbel čez Drino.

Prazniki sicer trajajo tri dni, a nismo zmogli več vseh dobrot in zato smo sklenili, da napra-vimo pošten lov na divje prašiče. Psi, gonjači in strelci so bili hitro zbrani. Založili smo torbe z božičnimi dobrotami in odšli.

Markovića sinova naj bi preiskala zemljišče desno ob Drini, mi ostali smo pod vod-stvom starega Markovića zavili na levo, da bi se potem v velikem krogu spet sešli.

Po komaj enourni hoji navkreber smo prišli na svež, močen prašičji sled. Bilo jih je osem. Pol ure pozneje smo našli sled svinje in še treh močnejših prašičev, ki je prav tako vodil v naš krog. Pri sestanku smo ugotovili, da prašiči nikjer niso zapustili kroga in jih potemtakem mora biti v pogonu deset do dva-najst. Stari Rista je menil, da so črnuhi na južnemu pobočju nad Drino, ki se ob reki končuje v mali dolini, obrastli s hrastov-jem in lesko. Iz te doline vodita vzhodno dva strma jarka proti grebenu Lješnice.

Naš bojni načrt je bil s tem določen. Oba Ristova sinova s petimi psi nazaj po naši sledi, da bi onstran grebena lahko pri-tisnila, dva strelca ob jarku, dva na pobočje. Čez Drino jo verjet-no prašiči ne bodo pobrisali, am-pak jo ubrali po jarkih ali po-počju. Strelci smo bili štirje, jaz, stari Marković, vaški knez

ali predstojnik in gozdni čuvaj. Da bi eden drugega ogrozili, se ni bilo bati, ker so bile med nami večje razdalje in hribovito zemljišče.

Glede na mojo mavzerico sem dobil stojišče na pobočju. Desno od mene je bil v globeli postav-ljen knez kot slabši strelec. Mar-ković in gozdni čuvaj sta zasedla jarka. Gonjača sta morala celo uro nazaj.

Poiskal sem si primerno me-sto, previdno stéptal sneg, polo-žil nanj plaše in nahrbtnik in čakal. Ura, kolikor sta rabila gonjača, je mogoče prešla in za-lajal je brač. Ne iz doline ob Drini, ampak od kamenitega brega nad reko. Bo pač lisica, ki se je skrila v kakšni skalnati razpoki. Oglasil se je drugi brak in sicer na mestu. Naenkrat glasno tuljenje in potem tem bolj jezno lajanje psov. So pač med tem še ostali trije pritegnili, lajanje na mestu, kratka gonja, tožeče tuljenje, spet lajanje na mestu — in že se je vse poma-knilo čez breg v globel med la-janjem, zavijanjem, tuljenjem in bevskanjem. — Bil je hrup, kakor da je sam hudič z vso svo-jo pesjadjo na lovu.

Pripravil sem se za strel. Li-sica to ni bila — pa naj je bilo kar koli v trušču in lomljenju suhe leskovine. — Črnuhi so mo-rali pridrveti vsak hip, če so sploh bili v globeli.

Strel — hrupno lajanje in tu-ljenje psov, spet strel in še eden — ter med tuljenje min zavija-njem brakov komaj razločljivi klic "medved — čuvaj se gori — medved!"

Kako hitro so bili pozabljeni prašiči! Kako so se počasi, ko-maj 80 korakov mimo nas, opre-zno potegnili proti grebenu, in kljub temu nismo streljali.

Zapustil sem stojišče in se spustil proti globeli. Lajež psov, izpodbujajoči klici gonjačev, lomljenje vejevja in že sem videl

vsu. Braki so bili zaustavili med-veda, ki je tičal med hrastovimi koreninami in se branil pred malimi napadaci z udarci šap.

Knez se je kakor jaz bližal bojišču. Vodji psov — Ristova sina sta stala na robu jarka in z vpitjem kričanjem vzpod-bujala pse. Z knezom sva bila oddaljena še kakšnih 100 korakov od medveda, ko sva zapazila gozdnega čuvaja, kako je tudi on hitel proti globeli. Glasno opozorilo, naj sam ne gre proti zverini in še od spredaj, je pač ostalo v peklenskem trušču gluho. Komaj ga je še 50 korakov ločilo od medveda, ko mu je na gladki snežni ploskvi spodrsnilo in prikotatil se je medvedu pred šape. Položaj je bil nevaren in če braki ne bodo ostro zgrabili, preden bo prišla pomoč, bo čuvaj zgubljen. Njegov v še na pol kleččnem stavu oddan strel, ko se je hotel vzdigniti, je zgrešil, drugi strel samo na pol zadela, ki je zverino še bolj raztogotil. V istem hipu so bili medved, lo-vec in psi skupaj. Pa so tudi napadali ti psi. Kakor klopi so se oprijeli medvedjih ušes, grabili ga za šape in v občutljive lakotnice, komajda je eden iz-pustil, je že drugi bliskovito zgrabil, pridobivajoč na času in varujoč na zemljo pritisnjene-ga lovca smrtnih udarcev, dokler handžar starega Markovića, ki se je skoraj istočasno vrgel proti medvedu, in dva zaporedna stre-la iz moje puške niso hončali orjaškega življenja.

Ubogi čuvaj jo je zaradi ne-previdnosti pošteno skupil. Glo-bok odtis medvedove šaje na desni rami, koža z glave na pol skalpirana, razporki od šap na prsih in rokah in smrtni strah, v katerem na življenje ni več računal. Ko je bil zasilno obve-zan, smo ga spravili v bolnišni-co. Da ni moral plačati medved-jega objema z življenjem, se ima zahvaliti v prvi vrsti pogumnim brakom in pa hrabri in pravočasni pomoči starega Mar-kovića.

Dva psa sta bila hudo zdelana, ali sta z ostalimi, ki so bili vsi bolj ali manj ranjeni, hitro ozdravela.

Medved, doraščen in izredno močan, je imel lož v gosto zara-ščenem pobočju nad Drino. Prvi brak ga je vzdignil in potem ga ostri braki niso več pustili.

Od ran je medved dobil pred končnim bojem, ko ga je zadela Marković z handžarjem in sem mu dal jaz dve krogli iz nepo-sredne bližine, samo strel visoko v levo stran od čuvaja, in sicer okroglo kroglo kalibra 16. Prvi strelci so bili oddani od gonjačev iz "kubur" za vzpodbujanje psov.

Niso se pa vsi medvedji lovi končali tako razburljivo.

Na njivi, kjer je imel stari

\$2.00

št prihranite na vsakemu paru čevljev, ki jih kupite pri

GIRSON
1491 E. 55 St., blizu Superior Ave.

Išče stanovanje
Mlada dvojica, oba zaposlena, želi dobiti v najem 2, 3 ali 4 sobe v slovenski naselbini. Kdor ima za oddati, naj sporoči na
HE 5311

JOHNNY SILKS
11119 GREENWICH AVE.
se priporoča cenjenim gospodinjam v okolici za obisk njegove nove trgovine, kjer si lahko nabavite najboljša jedila, meso, pivo in vino za na dom.

Pošten in miren možki
srednjih let, stalno zaposlen, želi dobiti v najem primerno sobo s prostim vhodom, pri dobri družini. Med St. Clair in Superior Ave. Na-slov se naj pusti v uradu tega lista.

NAPRODAJ
JE 1942 CADILLAC AVTO ZA 5 OSEB.
V IZVRSTNEM STANJU.
Polzve se pri
AUGUST SVETEK,
478 E. 152 St.

Krsto Mičić posejan oves, se je vsako noč gostil medved.

Krsto, sam star lovec, ki je nekateremu volku izgnal ropar-sko dušo iz telesa in je ustrelil nešteto močnih prašičev, mi je javil medvedove obiske že v enem sledečih juter. Sklenila sva, da nekaj noči pustiva med-veda v miru, da bi se privadil, potem ga bova pa počakala.

Nekaj dni pozneje sva bila na preži. Stečino je bil izvohal sam Krsto. Vodila je iz goste stare jelovine na zahodnem delu skozi poškovovan plot, v katerem je medved sam razširil odprtino na travnik mimo ovčje kolibe v nji-vo. Pri ovcah priklenjeni pes in speči čuvaj v napravljene uti-ci na saneh ga nista motila.

Midva sva si izbrala po samem položaju vzhodni, gornji konec njive, od koder sva lahko, v ko-likor je bilo v temi mogoče, opa-zovala stečino in oves. Ako bi prišel, dokler ne bi zašel mesec, bi bilo to v najino korist. Sedela sva zavita v plašče in čakala. Veter je bil ugoden.

Dve, tri ure so minile, odkar se je zmrčilo. Lunin srp se je že pripel na vrhove jelk, ko naju je opozorilo lajanje psa pri staji.

Potem počasi temna gmota v sivini travnika, medved. Na ro-ču ovsu je oprezujoč obstal — cele pol ure. Prishuškoval je na-

zaj proti staji, na pol se je vzrav-nal, opazoval pred njim ležečo ploskev, pogledal za ravno zaha-jajočim luninim srpom, potem se pa udobno usedel v dozoreva-joči oves.

Oba sva imela puški kalibra 16 in v ceveh navadne krogle za gladke cevi. Moja je bila dvo-cevna, Krstova samica, še iz časov rajnikoga kraljevića Mar-ka, s skoraj poldrug meter dolgo cevjo, ki jo je Krsto sam prede-lal tako, da ji je pridejal kopito in zaklep sistema Lancaster. Ta dolginka je streljala izvrstno. Navadno se strel krogle iz glad-ke cevi podcenjuje. Siguren strel pa zaradi teme ni bil več mo-goč. Medved je sedel udobno v ovsu, s prednjima šapama grabil klasje, ga žrl in pušal prazne bilke. Ko je na enem kraju vse počistil, se je podrsal po zadnji-ko malo dalje in nadaljeval z gosti-jo. Dal sem Krsti daljnogled, da bi boljše videl. Nekaj časa je opazoval medveda, potem pa prav grdo zaklel. Ni kazalo dru-gega, kakor da ga skušava zale-sti. Krita od ovsu, plazeča se po vseh štirih, sva napredovala ped po ped in slednjič sva bila po najinem mnenju še kakšnih 100 korakov od kraja, kjer bi moral biti medved. Ni ga bilo tam, am-pak na nasprotni strani. Skozi oves nisva mogla, torej spet na-

zaj in okoli njive. Plazila sta se, pazče na veter in izrabljajo vsako kritje, potna in mokra, ker je bil travnik na nekkih kra-jih zamočvirjen; ko sem previdno z daljnogledom pogledal čez rob njive, medveda ni bilo. Od-staja nama je sladko zadisalo po ovčjem gnoju i nper je glasno zalajal medvedu v slovo, ki ga pozneje ni bilo več na njivo.

V vasi Vrhovine je medved pobil nekaj duš in mladega bila. Niso ga mogli opaziti ne pastir-ji in ne lovci, ki so od pastirjev prevzeli čuvanje goveda. Skozi je bila vedno večja, ker je bil mrcina zvita in je vedno izrabila priliko tako, da je niso mogli opaziti. Do kraja julija je tako šlo po zlu 11 duš in mlad bik.

Dozorevalo je žito, ko je pe-kega jutra Mičo Rajić opazil na polju pohojene in poteptane bi-ke ter odtise šap velikega med-veda.

Mičo ni bil lovec, saj ne tač, da bi šel s puško na mrcino, pač se je spomnil, da so še od rajni-ke

(Dalje na 5. strani)

PLAČAMO SLOVENSKE DRUŽINE \$20 NA TEDEN
za oskrbo starejše slovenske ženske, katero bi družina vzela k sebi in dala hrano in stanovanje ter se zanimala zanjo. Se mora dobiti pro-ktor do 27. marca. Najraje v naših bini sv. Vida cerkve. Kdor se zbu- ma, naj sporoči na
LOUIS MAJER
EN 0583

"My Secret of MORNING FOOT COMFORT after 7.P.M."

Cushionized FLEXIBLE SHOES
TRADEMARK 2,319,509 RE21,656

The famous patented Cushion just ensures delightful ease right under your feet!

• MAKE YOUR FEET GLAD TO WALK

QUICK RELIEF FOR BUNIONS!

FREE TREAD SHOES REMOVE THE CAUSE!

Bunions are caused by poor fitting, incorrectly designed shoes. Wilbur Coon created Free Tread models especially to hide the bunion and relieve the pain. No seam near the bunion joint; more room at the ball; natural freedom for all five toes; and a very narrow heel to stop slipping and gapping. That's why Free Tread Shoes are so utterly comfortable! Even over sore bunions.

Wilbur Coon FREE TREAD SHOES
FITTED BY EXPERTS

LOUIS MAJER
TRGOVINA FINIH OBUVAL ZA VSO DRUŽINO
6408-10 St. Clair Ave EX 0564

V zalogi imamo lepo iz-biro ženskih Cushionized Arch obuval z visokimi in nizkimi petami, široke so od A do EEE, mere od 4 do 10.

To obuvalo je trpežno in udobno.

Cena \$6.98

Za ženske smo dobili po vojni večjo pošiljko Wilbur Coon obuval. Čevlji s to znamko so znani širom de-žele za ene najboljših izdel-kov.

V zalogi imamo široke in EXTRA široke.

Cene so od \$13 do \$15

ANDY KNAUS   **GEORGE KNAUS**

THE APEX FOLD-A-MATIC
The Ironer That Folds Away

EASY TERMS!

Use It In Your
• Kitchen
• Utility Room
• Sewing Room

Quality - Dependability - Ease of Operation

• EXCLUSIVE APEX "FLOATING" ROLL   • FINGER OR KNEE-TIP CONTROLS
• CORRECT HEAT FOR EVERY FABRIC   • FAST RELEASE ACTION Finger-Tip Shc

Easy To Use; Easy To Keep Clean! Ask For a Home Demonstration

East Appliance Service & Sales
18724 ST. CLAIR AVE.   Ivanhoe 7263

KONCERT   PODA   **podr. št. 48 SANSa**   V NEDELJO, 21. MARCA   Pričetek ob 4. pop., zvečer plus
v Slov. del. domu na Waterloo Rd.   IGRA VADNAL ORKESTER   IN KRISTOF BRATJE

SKRIVNOST EGIPTSKIH PIRAMID

Pruredil inž. Fr. Vagaja

Mnogi ljudje si izmišljajo skrivnosti, da lahko o njih govorijo. H. G. Wells. Zdaj pa zdaj se pojavljajo vesti o tragični usodi, ki je zadelo tega ali onega udeleženca odkritja grobnice egiptskega faraona Tutenkamena. Toda ne le udeležba pri odpiranju groba, že sama posest kateregakoli predmeta iz groba je pogubonosna za imetnika teh uročenih dragocenosti. To je baje posledica faraonove zakletve. Egipčani iz one davne dobe bi se nemalo začudili, če bi čitali o čudodelnih sposobnostih, ki jih jim pripisujemo, in sam faraon Tutenkamun, čeprav po egiptski veri utelešen bog, bi bil gotovo presenečen nad dolgo trajno učinkovitostjo svojih urokov. V življenju je bil namreč precej brezpomemben vladar, povsem pod vplivom duhovščine boga Amona. Bržkone je bil nasilno odstranjen s prestola. V resnici so bili Egipčani živahno, k realnemu življenju nagnjeno ljudstvo, ki je za metafizične spekulacije imelo prav tako malo smisla kakor današnja "materialistična" doba. O njihovem življenju smo precej dobro poučeni. Imeli so navado, da so poslivali stene svojih grobnic s scenami iz vsakdanjega življenja, običajno v pestrih barvah, ki bi jih danes za tako fesen kraj smatrali celo preživahnine. Vidimo vojake na vojnem pohodu, uradnike pri uradovanju ter najrazličnejše obrtnike pri svojem poslu, n. pr. lončarje, kotlarje, kovače, krznarje, čevljarje in še mnoge druge poklice. Iz vseh teh slik odseva veselje do praktičnega dela, do uživanja kratke dobe človeškega življenja. Da se je kljub temu do danes (Dalje na 6. strani)

TONJE PODVREČAR:

KAKŠEN NAJ BO LOVEC

Lovec in ribič se morata zavedati ne samo svojih pravic, ampak tudi svojih dolžnosti. Zato je potrebno, da ima vsak neko splošno strokovno izobrazbo. Dobro je, ako ima nekaj znanja o zemljenznanstvu. (mineralogiji), botaniki, da se spozna kolikor toliko v prirodi in njenih pojavih, se znajde zunaj v nebnih smereh in da vsaj približno po krajevnih razmerah ugotavlja bližnje vremenske pojave. Čim več ve o prvi pomoči pri nezgodah, ki se lahko pripetijo njemu ali zvestemu spremljevalcu, lovskemu psu, tem bolje. Nerodno je, če se pokaže pred tovariši ali ljudmi, ki jih sreča na samotnih pohodih (drvarji, gozdarji, nabiralci gozdnih sadežev itd.), kot nevednež ali naivnež. Ponašanje naj bo resnobno, a vljudno. Še dolgo ni lovec tisti, ki ima puško in psa, potrjene lovške listine, lovski krog in mogočen gamsov čop ali krivice za klobukom, ter je spraval na drugi svet kakšnega zajčka ali kaj več. Pravi lovec ima v sebi lovski nagon in ljubezen do prirode. Ima lovski čut, kri, ki ga vleče v prostrano naravo, samotne gozdove in na visoke gore ter se kosa v pretkanosti in iznajdljivosti z divjadjo. Toda lovec ni samo strelce in ubijalec, temveč predvsem gojitelj in opazovalec. Vedno bolj se razvija danes lov s fotografsko kamero, ki je vsekakor mnogo težji in napornejši, kakor lov s puško. O tem ob drugi priliki. Vedno s puško ne gre, vedno in zgolj na lov za plenom, temveč gre zato, da je v lovišču ob vsakem času, tudi takrat, ko je koristna divjad v lovopustu, da se razgleda po lovišču, da ugotovi stanje divjadi, pregleda lisine, ustanovi gnezda roparic in še

mnogo drugega. Tistemu, ki se pri tem zanima za prirodne pojave, redke rudnine in rastline, opazuje mravlje pri mravljišču ptice pevke, žolne na drevesnem deblu, hrošče in metulje ter vse drugo stvarstvo, čas le prehitro mine in težkega srca se vrača v suhoparno vsakdanjost. Kakor že rečeno, je dobro, če lovec nekaj ve o zemljenznanstvu (rudninah) in rastlinah, o živalih pa mora vedeti več kakor vsak povprečno izobražen človek. Ne samo lovne živali mu morajo biti do podrobnosti znane v njihovem žitju in bitju, ampak vedeti mora nekaj tudi o kačah in drugih pazilcih, krkonih, ribah in žuželkah. Imamo slovenski prevod "Brehma," imamo Erjavčeve zbrane spise, krasne članke in opise lovnih živali v predvojnih letnikih Lovstva. Vse to naj mu bo dnevno čtivo v pouk in zabavo. Pogovori s starimi lovskimi praktini mu bodo razbistrili pojme o lovu, posebno pa še o gojitvi divjadi. Če rokodelc ne pozna svojega orodja, je šušmar, prav tak je lovec, ki ne pozna lovškega orožja, nabojev, smodnika, različnega vabila, lovila in še mnogo drugega, kar spada k lovu. Tudi o vsem tem je mnogo strokovno-poučnih člankov v "starih" Lovcih in vedo stari lovci. Obnašanje na skupnem lovu, pri brakadah, po lovu, to so po-

glavja zase. A obnašanje po strelu, to je posebno poglavje. Če bi vse padlo, na kar se strelja, bi bilo hudo. Ni pa vse zgrešeno, kar beži dalje po strelu. "Zgrešil" sem, nisem bil pripravljen, bilo je predaleč, prišlo mi je prenerodno," in še mnogo drugih zagovorov in izgovorov je. Ali si šel pogledat na strel?! Bil si, nisi našel ne dlake, ne perja, ne krvi. Drugi dan imajo vrane in lisice pojedino. Na brakadi je lovski tovariš streljal na lisico. Takoj po strelu ni pogledal, če je morda le zastrelil, ker je bil trdno prepričan, da je zgrešil. Dva dni pozneje jo je našel lovski čuvaj komaj 50 korakov od nastrela. Koža je bila že nerabna. Ni samo eno zrno v naboju, mnogo jih je in njih kritje ni enako. Mnogo je streljanega, mnogo zgrešenega in mnogo zastreljenega. Nepravilno obnašanje po strelu, če se ne ustanovi takoj učinken strela, je tudi mrharstvo! Dokler lovec ni dobro poučen "o obnašanju po strelu," naj ne hodi na lov, ker zagreši lahko mrharstvo. Lovsko tovarstvo, lovsko zaviš, kdo bo prej na stojišču, prevzemanje boljših stojišč, lastno hvalo, bahavost in še mnogo drugega bi bilo treba omeniti, pohvaliti ali grajati. Lovci smo pač v tem pogledu pod kožo krvavi kakor drugi ljudje. Zato naj si vsak sam izpraša svojo vest, prizna grehe ter gleda, da se popravi.

iglarska bodočnost tako gotov neuspeh, kakor je umetnost čist, matematično točen rezultat vsega, kar si, zavedno in nezavedno. Ta notranja podoba slovenskega igralca ni slikana v zrak; tak človek, poln slovenstva, ki je z vsako besedo izžarevalo iz njega, je bil Borštnik, je bil Verovšek. Od tod tista sugestivna resničnost njujnih ustvaritev, da se nam še danes stoži ob spominu nanje. In vsi, ki še žive med nami in nam imajo z odra kaj povedati. In Putjata — človek — Rus — slovenski igralec, da, in slovenski režiser — brez vnanje fonetike, a z dušo, ki je čutila in slutila z nami, gorela in izgorela za nas. Tudi njegova morava objeti, zakaj slovenstvo je široko in širše, nego sem ga zgoraj očrtal. A več o tem ob priliki. To sem vam moral povedati, preden se spustite na pot, ki se vam zdi danes tako vabljiva in lagodna, zato, da se ne boste kdaj razočarani prijeli za glavo: "Kak vrag me je na to galepo gnal!"

PAPIRAMO IN BARVAMO Prvo vrstno delo, zmerne cene. Pokličite, da vam damo prost proračun. — Se priporočamo. Geo. Panchur in Sinovi 16603 Waterloo Rd. — KE 2146 Trgovina s stenskim papirjem in barvo.

HARMONIKE

vseh vrst slovenske in nemške ter kromatične ali klavirske izdelujem in popravljam po zmernih cenah VSE DELO JE JAMCENO Se priporočam ANTON BOHTE R. D. 2. Clymer, Pa.

Ko prodajate ali kupujete

dom, farmo, loto ali trgovino, pokličite nas za vljudno in zanesljivo postrežbo.

JOHN KNIFIC 820 EAST 185th ST. IV 7540 ali KE 0288

Ulle Plumbing and Heating Co.

Imamo boilerje na plin, burnerje na plin in forneze na plin, ter vse potrebščine za grelne in monterске naprave. 15601 WATERLOO RD. KE 7248

ZAVAROVALNINO

proti ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam itd. preskrbi JANKO N. ROGELJ 6208 SCHADE AVE. POKIČITE: ENdicott 0718

Oblak Mover Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca John Oblaka 1146 East 61 Street HE 2730

V priporočilo

Za vljudno in točno postrežbo ter zmerne cene OBIŠČITE

DAVID'S na 934 E. 152 St. GLenville 8287

kjer si boste lahko izbrali iz njih obširne zaloge zlatnine, stenske in zapesne ure, srebrnino, radio aparate in električne predmete. VABIMO NAS, DA SI OGLDATE VAŠO TRGOVINO IN SE SEZNANITE Z NAMI

NEKDAJ V BOSNI

(Nadaljevanje s 4. strani) vznemirila, pastirji so vpili in mirili plaščo se govedo, vsa vasica je bila na nogah. Nobeđen si ni upal v noči približati ujetemu medvedu in šele ko se je zdanilo, je šlo nekaj bolj hrabrih nanj, da ga ugonobe. Prvi strel je dobil na 50 korakov, ki je pa medveda tako razdražil, da je odtrgal eno od pasti in so lovci vsi prestrašeni od besnenja danes lov s fotografsko kamero, ki je vsekakor mnogo težji in napornejši, kakor lov s puško. O tem ob drugi priliki. Vedno s puško ne gre, vedno in zgolj na lov za plenom, temveč gre zato, da je v lovišču ob vsakem času, tudi takrat, ko je koristna divjad v lovopustu, da se razgleda po lovišču, da ugotovi stanje divjadi, pregleda lisine, ustanovi gnezda roparic in še

DANES, NATURNI PLIN

pride dalje!

Cevi, raztegnjene tisočero milj do jugozapada, sedaj nudijo dodatne velikanske zaloge plina lokalnim virom, od katerih edino smo nekoč bili odvisni.

in gre dlje!

Današnji krasni novi plinski predmeti so mnogo bolj dovršeni in pokurijo MANJ plina kot kdaj prej za boljše delo.

stane manj!

Dvoje znižanj v cenah za domove je izza 1939 znižalo vašo ceno za naradni plin za 11%.

Stalno izboljšana postrežba po najnižji ceni mogoče . . . z naravnim plinom

THE EAST OHIO GAS COMPANY Klasična glasba—"Popoldanski koncerti"—4.30. do 5:00 Ponedeljek do petka—WGAR 1220

Oton Zupančič:

PISMO O SLOVENŠČINI NA ODRU

Neznani mladi prijatelj—pišete mi: kako vas vleče nepremagljiva notranja sila k gledališču: igranje da vas ne skrbi, da pa se zavedate, kakor nimate zadostne jezikovne izobrazbe, zlasti da vam dela preglativo pravilna izgovarjava, in jaz naj bi vam dal potrebna navodila, po katerih bi prodrl v skrivnost slovenske fonetike. Jaz sem jako nereden korespondent. Ali vaše vrstice mi razodevajo toliko mlade navdušenosti za umetnost, toliko spoštovanja do slovenskega jezika, da sem vam sklenil odpisati.

Veseli me, da ste se ustavili in zamislili pred težkočami govorne slovenščine: to priča, da imate tenak sluh, in da čutite, kaj pomeni igralcu jezik. Pišete mi: "Naše navadno pravilo, da piši tako, kakor govoriš, ne velja, če ga obrnemo: govori, kakor pišeš. Pišem: res, tele, ščene, pes—vse z enakim ejem, in vendar vem, da se izgovarja v teh besedah petero različnih ejev. Kje je tu tista preprostost slovenske pisave in govornice?"

Da, vidite, Nemeč piše her, Herr, hehr, hör,—in mu že pisa v polaga na usta izgovor. Naša va polaga na usta v vseh teh primerih: her. In tako dalje. Vi, mladi prijatelj, ste zapazili neskladnost med našim preprostim pravopisom in živo govornico. In jaz bi vam lahko razložil naša glasovna pravila in vas uvel v izreko, ki velja dandanes za ortoepsko. Ne verjamem pa, da bi vas s tem spravil dalje nego do praga jezikovne modrosti.

Zakaj jezik ni samo vnanja fonetika. Če bi bil jezik gol mehanizem, bi najpopolneje govoril navit aparat, kakor na Kitajskem najboljše moljimo mlini. Jezik je čustvo, misel, hrepenenje, ritem, ki se zaganja iz sedanjosti v bodočnost. Vse, kar si, ves ti, s svojo osebnostjo in svojo narodno preteklostjo. Igralec, ki stopi na oder, ne igra samo vloge, nego zastavi samega sebe, vso svojo telesnost in duševnost, vsi njegovi doživljaji, vsa njegova stremljenja stoji za njegovo besedo in ji dajejo globino in vsebino. Zato si esperanto ali kakršen koli samohotno ustvarjen jezik

lahko mislim za praktično običajno sredstvo med trgovci, vojaki, tehniki, ljudmi, ki bi lahko govorili tudi s številčkami ali kakršnimi koli domenjenimi znaki—nikdar pa ne bo mogel služiti pravi umetnosti: ker mu manjka čustvene preteklosti.

V slovenščini je shranjena vsa skrb in gorečnost naših reformatorjev, ves up in strah Prešernov, vsa šegavost mladega Levstika in grčavost njegovih poznejših let, eleganca Stritarjeva, otožnost Gregorčičeva, borbenost in tišina Cankarjeva, jecljanje Aleksandrova, melodioznost Kettejeva. Strune vseh teh morajo brniti v tebi, ako hočeš slovenski besedi dati vso polnost in sočnost pravega občutja. In kadar se organsko pripoji naši duši Shakespeare, bo njegova mogočnost obogatila izrazitost naše besede z novimi toni.

Brez Jurčiča ni Golarja, brez Prešerna (že zopet ta Prešeren!) in Cankarja in vsega, kar pri nas poje in toži, upa in se boji. Ako se ni zgetla vate vsa ta vsebina in ti ni preoblikovala duše iz ozko omenjene zasebne individualnosti v vseobsežno slovensko individualnost, dragi bodoči igralec moj, ne boš mogel jokati naših solza, ne bruhati naših kletev; ne boš se po slovensko smejal; tvoj zanos nam bo nabuhla tirada, ki se nam ne bo prijela srca. Tvoj govor bo prazen zvok, ne polna beseda.

Fonetika mora biti šele nekaj zaveden zaključek vsega tega, kar si ti sam presanjal in prečustvoval nad našimi pesniki in pisatelji, kar si prebolel nad svojim narodom in njegova usoda, vseh tvojih doživljajev od prvega otroškega zavzetja do svetih ur, ki si jih preslonel nad našo knjigo. Ali si plakal z Gregorčičem, se puntal z Levstikom in Cankarjem? Si ljubil, sovražil, si imel trenutke, ko si tvegal vse za vse—ali si samo mehkužno sentimentalil okoli tujih bolečin in strasti? Ali si živel—ali užival, to je v umetnosti zadnji, odločilni out-aut. In to ni vprašanje šolske učenosti in formalnega izobrazbe, nego stvar tvoje notranjega nagona in samovzgoje. Brez tega je tvoja

Prijatelj's Lekarna PRESCRIPTION SPECIALISTS Zastoj prijeljemo na dom St. Clair Ave., vogal E. 68 St. ENdicott 4212

Adam Hats vam žele veselo velikonoč!

NOW \$5 buys you a Genuine ADAM FUR FELT LUKSUZNO PODLOŽEN

Da! ADAM, svetovni največji prodajalec moških klobukov, vam pokaže kako se premaga inflacijo z nenačudno dobrim nakupom klobuka po \$5. Kvalitetni klobuki, ročno ukrojeni iz importirane kožuhovine v obširni izbiri ekskluzivnih pomladanskih stilov in barv. Tudi, izbira že v naprej oblikovanih klobukov. Druge neprekosljive vrednosti . . . \$6 in \$7.50. Za onega, ki težko dobi dober krog, ima ADAM klobuke v vsaki meri od 6 1/2 do 8. ADAM HATS WORLD'S LARGEST RETAILER OF MEN'S HATS Stores From Coast to Coast CLEVELAND 5607 BROADWAY . . . E. 55 ST. (odprto ob večerih) 711 EUCLID AVE. nasproti Hippodrome gledališča

SKRIVNOST EGIPTSKIH PIRAMID

(Nadaljevanje s 5. strani)

ohranila podmena o mističnem Egiptu, so povzročili pred vsem starogrški pisatelji v svojih poročilih o egiptski kulturi. V Egiptu je bilo, slično kot pri sorodnih semitskih narodih, stališče duhovščine povsem izjemno nasproti drugim stanovom. Duhovniki niso bili samo svečniki, temveč tudi zdravniki in učenjaki. Njihovo svetovno znanostno zdravilstvo opeva že Homerjeva Odiseja. Temeljilo je na vestnem opazovanju narave, bilo pa je še prepojeno z najnovejšim praznovanjem. Bolezni je povzročala jeza bogov. Sprava je bila tedaj mogoča le po svečnikih, katerim edinim kot svojim ljubljencem so bogovi odkrili umetnost lečenja. Svečniki so naravna sredstva, ki so se jih posluževali, obdali s kopreno tajanstvenostjo. Tako je ostalo zdravilstvo njihova izključna skrivnost. Na Grke, ki kot izrazito filozofske usmerjenosti niso imeli dosti smisla za naravoslovne vede, je moralo znanje egiptskih svečnikov napraviti globok vtis, zlasti še, ker njihovi svečniki niso bili dosti več kot čuvaji svetišč.

Nič manj ni doprinesel k napacnim predstavam o mističnem Egiptu tako zvan "kult mrličev", kot običajno imenujemo pogrebne metode Egiptčanov. Nedvomno presune slehernega pogled na mumije kot neke simbole minljivosti individualnega. Mumije poznamo sicer tudi iz Amerike, in mumiificiranje je še običajno pri mnogih plemenih na vzhodnoindijskih otokih, vendar mislimo ob besedi mumija pred vsem na stare Egiptčane, ki so verovali v neumrljivost človeške duše. Mislili so si, da se duša po dolgotrajnem prehajanju iz enega živalskega telesa v drugega po 330 letih povrne v prvotno telo. Odtod njihova skrb za ohranitev trupla, odtod pa tudi grozne zakletve, ki naj bi zadele skrunilce grobov. Ti pogrebni običaji niso prav nič tajinstveni, iz njih odseva le globoka pieteta, ki so jo Egiptčani gojili do svojih prednikov.

Celo naše preprosto ljudstvo ima precejšen respekt pred stari Egiptom, kar vedo povedati ciganke, ki skušajo po kmetih varati naše ženice in dekleta. Zatrjujejo, da imajo čudodelne pijače in druge čaravnije od svojih prednikov iz Egipta. Da so se cigani pritepli prav za prav od nekod iz Indije, tega ti seveda nikakor ne bodo verjeli. Tudi "Velike sanjske bukve" so bile "egiptske". Zdrav instinkt našega ljudstva pa se kaže v tem, da so te knjige skoraj izginile s knjižnega trga, kakor hitro je z odpravo male loterije prenehala njih praktična uporaba.

Ker je bilo v starem Egiptu vse nekako zagonetno, morajo biti takšne tudi najstarejše omdotne stavbe — piramide. Neverjetno je, koliko se je pisalo in ugibalo o teh ogromnih nagrobnikih mogočnih faraonov. Zlasti največja med njimi, Keopsova, je bila in je še hvalen objekt za najfantastičnejše teorije.

Le mimogrede naj omenim najnovejšo, povsem času primerno — z zidanjem piramid so baje reševali modri faraoni takratno gospodarsko krizo. Rešitev je bila zares izborna, če pomislimo, da je samo Keopso-

vo piramido zidalo 100.000 ljudi skozi 40 let, in to bržkone pri vsaj 12 urnem delavniku. Piramido pa ni zidal samo Keops, temveč kar več dinastij zaporedoma! Žal, da je bila resnica ravno nasprotno. Drage stavbe so naravnost izžrpale sicer bogato deželo.

Bolj zabavna je teorija, po kateri so piramide nekakšni rešilni otoki, na katere se je rešilo ljudstvo ob vesoljnih potopih. Teh je bilo več, in sicer vedno takrat, kadar si je zemlja ujela nov mesec. V zvezi z ledeno kozmično teorijo umrlega graškega inženjerja H. Horbigerja, (ki se ga je spomnil tudi Žis.) razklada avtor te fantazije, da se mesec zaradi trenja na svoji poti okoli zemlje vedno bolj in bolj približuje zemlji. Končno podleže njeni privlačnosti, se razprši na milijarde delcev, ki kot meteorni dež padajo na njo. Sledi dolga brezmesčna doba, "dokazana" s citati iz Platona. Čez čas se posreči zemlji, da s svojo privlačnostjo ujame kakega "vaganta" iz vsemirja, ki kot nov mesec zopet razsvetljuje zemeljske noči. V teh kritičnih trenutkih nastane pravcat val plime, ki divja okoli zemlje ter zalije vse, kar se pravočasno ne reši na piramide, ki so jih zgradili previdni voditelji ljudstva. Kakor je vsa fantazija neresna, ilustrira nazorno, kaj vse se skuša dokazati s piramidami.

Cel venec matematičnih teorij se je pa razbohotal okoli velike Keopsove piramide. Ta "mistika števil", kakor imenuje te fantazije egiptolog Borchardt, je premotila celo resne učenjake, med njimi slavnega astronoma Hersella. O veliki piramidi namreč trdijo, da so z njo hoteli Egiptčani ovekovečiti svojo matematično učenost. Sicer namerava, če smemo verjeti časniškim vestem, tudi danes sezidati bogat Američan mogočno piramido, da v njej deponira vse dokumente našega duha. Toda dočim bodo v tej piramidi našli arheologi čez tisočletja vso našo kulturo lepo zloženo, numerirano in registrirano, more na veliki piramidi uganiti sledove staroegiptške matematične vede samo oni, ki vse to že od drugod pozna!

Da ne bomo delali krivic staroegiptskim astronomom, geometrom in stavbenikom, si moramo predočiti dobo, iz katere izvirajo piramide.

Početki egiptске kulture segajo nekako 5000 let pred naše štetje. Zgodovinsko dobo do Aleksandra Velikega (332 pr. n. št.) delijo zgodovinarji na dinastije, katerih je bilo XXXI. Dočim spada I. dinastija skorajda še v novejšo kameno dobo in naletimo na baker in bron šele v dobi III. dinastije, pripada graditelji velike piramide že IV. dinastiji. Zgrajena je bila okoli leta 3400 pr. n. št. Za časa grškega pisatelja Herodota (500—424 pr. n. št.), ki nam poroča o njej, je bila že prastara, saj je od Keopsa do Herodota preteklo vsaj 900 let več kakor od Herodota do danes. Ni hče torej — razen piramidnih teoretikov — ne bo pričakoval, da so Egiptčani v oni za nas "prastari" dobi že znali izračunati število (razmerje med krogovim obodom in premerom), da so poznali tako zvano

zlato razmerje ter imeli posebno dopadanje na njem, zlasti pa da so že takrat smatrali za potrebno postaviti si tako monumentalno stavbo, kot je to velika piramida, da v njej shranijo osnovno dolžinsko in prostorsko mero.

Kakor znano, se nahaja te vrste znanstveni institut v Sevresu pri Parizu, kjer je shanjen osnovni meter iz Platin Iridija. Potrebna je pa postala tako natančno določena in praktično nespremenljiva dolžinska mera šele zaradi razvoja moderne znanosti in tehnike s svojimi preciznimi merilnimi metodami. Prav gotovo pa ni bil potreben tak institut pred 5000 leti v starem Egiptu!

Izmed številnih piramidnih teorij naj omenim pred vsem one na astronomski podlagi. Pri tem si moramo biti na jasnem o stališču znanosti pri starih narodih. Znanosti v našem smislu, namreč vede, koje smoter ga z golej raziskovanje brez vseh praktičnih vidikov, Egiptčani niso poznali. Kakor so gojili geometrijo samo zato, da so mogli vsako leto po poplavi na novo izmeriti zemljišča ob Nilu, prav tako so takratni astronomi poznali samo dvoje problemov — določitev koledarja in prerokovanje človeške usode iz položaja zvezd. Poznejša aleksandrijska doba, ki se je pričela šele kakih 3000 let po zraditvi velike piramide, je že moderna doba starega veka ter ne spada semkaj.

Kljub temu trdijo, da leži vrh velike piramide natančno 30 stopinj severne širine. V resnici znaša ta širina 20° 58' 51". Krajevno določitev po zemljepisni dolžini in širini je sploh šele vpeljal aleksandrijski astronom Hiparh (160—125 pr. n. št.). Pri tem je obdržal še danes rabljeni besedi "dolžina" in "širina", ki spominja na predstavo, da je zemlja ploščata. Še za časa Aristotela so mislili, da je naša zemlja 70.000 stadijev dolga in 40.000 stadijev široka. 1 stadij — ca 164m).

Astronom Herschel je skušal po posebnem vohu v grobnico piramide izračunati njeno starost. Domneval je, da je bil ta vhod usmerjen proti zvezdi polarnici. Lega zemeljske osi v prostoru namreč ni stabilna, temveč opiše v teku 26.000 let dvojen stožec. Zaradi tega tudi tečajji na nebu opišejo v teku 26.000 let krog, tako da sčasoma prevzamejo vlogo polarnice vse večje zvezde, v neposredni bližini tega kroga. Poševni vhod v veliko piramido je usmerjen proti zvezdi v ozvezdju zmaja. Ta zvezda je bila polarnica okoli leta 2160 pr. n. št. Danes vemo, da je velika piramida najmanj 1000 let starejša! Tudi po Siriusu, najsvetlejši zvezdi na severnem nebu, so skušali izračunati starost piramide — z istim neuspehom.

Drug piramidni teoretik trdi, da je južni poševni ventilacijski rov služil za opazovanje zim-

skega kresa (21. XLL.) Presunljivo opisuje, kako v grobnici zbrana množica pričakuje prvi sončni žarek, ki naj bi posijal ta rov. Da ta rov ni zgrajen v pravilnem kotu, da ni niti raven in da se po njem sploh ničesar opaziti ne da, to tega teoretika ne moti, nasprotno mož svetuje, naj se poišče še odgovarjajoči severni poševni rov za opazovanje poletnega kresa (21. VI.)

Tudi dolžina zemeljskega oboda je bila Egiptčanom pred 5000 leti baje že znana. Izražena je bila baje v višini piramide (140 m), ki naj bi znašala natančno 1/270.000 del zemeljskega oboda. Prvi je skušal izračunati dolžino zemeljskega oboda Eratosten, ravnatelj znamenite biblioteke v Aleksandriji. (275—195 pr. n. št., torej celih 3000 let pozneje!) Še ta se je v računu precej uštel zaradi pomanjkljivosti merilnih priprav, dasi se je sicer poslužil povsem točne metode.

Nič manj smeje niso trditve o geometričnem znanju Egiptčanov iz dobe piramid. Naklonski kot stranske ploskve pri veliki piramidi znaša slučajno 51° 50'. Ako bi bila vsota osnovnih stranic piramide enaka krogu, čigar polmer je višina piramide, bi znašal to kot 51° 52.2'. Nasprotno bi bil nekoliko manjši, namreč 51° 49.6', če bi obstajalo zlato razmerje med polovico osnovne stranice in višino piramide. Ker so torej vsi trije koti prilično enako veliki,

so ta slučaj takoj izrabili piramidni teoretiki. Eni trde, da so znali stari Egiptčani že eksaktno izračunati število x, drugi zopet da so poznali zlato razmerje ter ga vsepovsod pri svojih stavbah praktično izdatno uporabljali.

Pred vsem Egiptčani iz one davne dobe s svojo primitivno aritmetiko sploh ne bi mogli tako natančno izračunati razmerja med krogovim obodom in premerom, kot bi bilo to potrebno za določitev osnovne stranice piramide iz njene višine. Poznali so namreč samo ulomke s števcem 1, torej 1/2, 1/3, 1/4 itd., poleg tega samo še ulomka 2/3 in 3/4 kot razliko 1—1/3 oziroma 1—1/4. Ulomke so sicer sestavljali, n. pr. 1/4 + 1/4, vendar jih niso znali spraviti na skupen imenovalc, v tem slučaju n. pr. na 2/3. Krožno ploskev so pa iz-

računali na ta način, da so skušali določiti kvadrat enakovalnosti. V nekem papiru iz leta 2000 pr. n. št. znaša stranica takega kvadrata 8-9 krogega premera. Z razmerjem med krogovim obodom in premerom se sploh niso ukvarjali, tem manj so si torej belili glavo s številom x.

Še manj je verjetno, da bi znali Egiptčani pri svojih stavbah uporabljati tako zvano zlato razmerje a:b = b:a + b). Piramidni teoretiki sklepajo to velikosti grobnice, ki ima obliko pravokotnika, čigar stranice so v razmerju 1:2. Znano je, da znaša v takim pravokotniku diagonalna √5, katero število izrazi pri zlatem razmerju posebnega vlovo. √5 pa Egiptčani sploh niso znali izračunati. Poznali so sploh samo kvadratne korene iz kvadratnih števil, torej iz

(Dalje na 7. str.)

Ste pretrgani? Nehajte trpeti!
NOSITE NOVO HESS OPORO.
 Nobenega pasu—nobenih oklepov—nobenih jermenov
 Se samo avtomatično prilježe na vsako pozicijo.
PROSTA DEMONSTRACIJA
 PO TOVARNISKIH EKSPERTIH
Jutri, v soboto 20. marca
 celi dan od 10. zj. do 9. zv.
MANDEL DRUG CO.
 Vaša slovenska lekarna
 15702 WATERLOO ROAD — KE 0034

Acrobat

Predvelikonočna RAZPRODAJA pri MANDLU

15% do 20% ceneje

To znižanje cen je na vsej naši zalogi vseh novih spomladanskih vzorcev in velikonočnih modelov, ki so popularni po vsej deželi

Za OTROKE — Red Goose in Acrobats
 Za ŽENSKE — Lady Fashion
 Za MOŠKE — Crosby Square, Jarman & Fortune

VSEH BARV IN MER! . . . NE ČAKAJTE!

Okoristite se s to razprodajo, kjer si prihranite tako lep denar!

Mandel's Shoe Store
 6107 ST. CLAIR AVE.

Naročite si vaše BOCK PIVO SEDAJ!
Waterloo Beverage
 16721 Waterloo Rd.
 PROSTA DOSTAVA — Pokličite IV 4474
POSEBNOST NA CIGARAH ZA VELIKONOČ
 50 V ZABOJU

ROYALIST	\$4.39	COUNCILMAN	\$3.38
AMERADA	4.15	STUDENT PRINCE	4.40
JOHN RUSKIN	3.45	R. G. DUN	4.40

Trinidad Coelho:

MATI

I.

Lujiza ljubezen do sinčka je mešla z oboževanjem. Lujiza ni poznala ne svojega očeta, ne svoje matere in niti ni vedela za gotovo, kje se je rodila. Nikdar prej ni imela nikoga na svetu, da bi mu posvetila svoja čustva, zdaj se je prepričala, da tuji očetu svojega sina ni podala svoje ljubavi, čeprav se ji je zdelo v kratki dobi njihjo obžalovanja o žetvi, da ga ljubi iz vsega srca.

Pričelo se je s tem, da jo je prosil poljuba in spominjala se je, da mu je odgovorila:

"Ne, ne! S poljubi je tako kavol, kakor z jabolki: človek bi rad imel, da mu padejo zrela in naročje."

A naposled mu ga je vendarle dala in varala se je, kakor jo je prevahal on. In ko jo je zapustil, ga je kmalu pozabila, skoraj zavoljno, da more živeti samo za svojega "angelčka."

Ta je bil njen, le njen, ker ga

V blag spomin

ve obletnice smrti nepozabnega soproga in očeta

FRANK KOVIČ

ki je svoje mile oči za vedno zatopil dne 19. marca 1947

Eno leto v večnosti že poteklo je odkar se krije hladna zemlja. Ne mila prošnje, ne solze in ne toga sna več ne zbude. Spomin na tvoje blago srce in skrbinjo za vedno!

Zalujoci ostali:

- Josephine Kovič, soproga
- Walter, sin
- Josephine poročena Kosteinek, hči
- 3 vnuki

Cleveland, O., 19. marca 1948.

V blag spomin

este obletnice prerane smrti ljubljenega vnuka, sinčka in bratca

RONALD DISSAUER

ki je tako nesrečno prišel ob življenje v rani mladosti dne 19. marca 1942.

Mimolo je že šest let, odkar počivaš v grobu Ti, in vseh naših je tuga in žalost. Tvoja slika je sreča, veselost. Prišli smo se združili, in si stanili roke. In čeprav nepozabni, ni to srečno svidenje!

ZALUJOCI OSTALI:

- MARY POBORSEK, sestra mati,
- FRANK in CATHERINE DISSAUER, starši
- JERRY, brat

Cleveland, Ohio, 19. marca 1948

je nosila pod svojim srcem. V povračilo za vse bridkosti, ki jih je pretrpela, je bil njen sinček zdaj luč njenih oči in vsa radost njenega srca.—A nenadoma je začel hirati in ko je Lujiza, držeča ga na rokah, morala noč in dan gledati, kako trpi, ji je bilo, kot da se ji trga od srca kos za kosom in uboga Lujiza že več ni imela solza, da bi se jokala.

Pred kratkim so ji reklo sosedice:

"Ne poljubuj ga toliko! Če mu daješ vedno poljube, mu izsesaš dušo!"

In zdelo se ji je, da je res tako, kajti kakor je prej bil krepak, je zdaj slabel in ko je Lujiza poklicala vaškega padarja, da naj sinčku zapiše kako zdravilo, ji je rekel:

"Skrbi za drugo, bo kmalu potrebno."

Bilo ji je, kakor da ji je prebodel srce, kajti kljub temu, da je že pred dnevi izgubila skoraj vsako nado in si je želela, da tuji sama umrje, je vedno še poskušala, samo sebe varati.

"O Bog! Tedaj ni pomoči?" je vprašala padarja.

"Saj sem ti že rekel, da pripravi vse, ker bo kmalu potrebno."

Kako jo je začela ta brezsrčnost!

"A vendar pridite!" ga je prožila, on pa ji je odgovoril, da ne pride, ker bi bilo zaman.

In res ni prišel in dan je pretekel tem žalostneje, ker tudi sicer Lujiza ni videla žive duše in je bila sama s svojo boleščjo in z bolestmi ubogega sinčka.

Koča je stala zunaj vasi in prišel je mimo kvečjem kdo, ki je šel na svojo njivo. Zdelo se je Lujizi, da jo je pozabil v njeni bolesti ves svet in tudi sam Bog.

In vendar je molila k njemu in kadar ni poljubovala svojega sinčka ali se ni vdala svoji obžalovanosti, je povzdignila svoje misli k Bogu in z vso gorečnostjo molila:

"Oče naš, ki si v nebesih, posvečeno bodi . . ."

II.

Ko se je začelo mračiti, je vzela Lujiza sinčka in sedla ž njim na prag. Med koleni mu je napravila zibko in mu dala, ker mu drugega ni imela dati, vsaj mirno sladkost poletnega večera.

Kotiček je bil slikovit—in v bližnjem gaju so se ptice že zbirale k ponočnemu počitku in Lujiza je mislila na mimo letede lastovice, ki so bile tudi matere, in na mladiče teh mater—vse tako živahne in vesele.

In zdelo se ji je, da kličejo lastovice:

"Ubogi tvoj sinček!"

In mlade lastovice:

"Ubogi naš bratec!"

In tako je bil ta večer še bolj žalosten, dočim so bili večeri prej tako lepi in veseli, ko je bil Lujizin sinček še zdrav.

Sinček se je začel žalostno smehljati pri čvečanju ptic. Skrjanček je vsako jutro žvrgolel blizu kočice, kakor da je hotel zbuditi mallega sinčka in mu želeli dobro jutro in poljubi, ki mu jih je dajala pri teh prilikah mati, so doneli tako kakor skrjančvo žvrgolenje, ker je mati v svoji radosti posnemala jutranjo ptičje pesem.

A kje je že vse to! Bilo je še pred kratkim—zdelo pa se ji je že tako davno.

III.

Izenada se je spomnila vseh neznatnih dogodkov tega mladega življenja, ki je trajalo le malo več od dveh let. Spričo teh spominov je skoraj pozabila svoje sedanje bolesti in ga je ljubkovala po vratu, kar je bilo sinku prej tako všeč, in mu je rekla:

"Sreče moje zlato, zakaj si tako drobno?"

Pri takem ljubkovanju je bilo, ko se ji je prvič nasmehljaj in le Bog ve, kaj ji je bilo to

smehljanje. Bilo je več kot sreča, bilo je največja slast in ko je dete poskusilo prvo besedo, je trepetala od radosti in se v svojem sreču zahvaljevala za to novo božjo milost.

"In prvi poljubček, kdaj mi ga bo dal moj sinček? A tega še ne zna in—moj Bog! nikoli ne bo znal!"

In potem ga je spet videla v duhu, že večjega, ko poskuša prvi korak z drobnima nožicama in potem ko je že krepkejši, ko se že zanima za ptičja gnezda in jih gleda spočetka s tal, potem pa spleza na drevo, da si jih prav od blizu ogleda, in slišala je, kako ji toži prestrašena ptičica:

"Ali ga vidiš, tega tvojega paglavca, kako nas zalezuje? Nazadnje mi še gnezdo odnese!"

In Lujiza se zasmeje in zakliče:

"Pusti gnezdo, ne smeš se ga dotakniti!"

In potem vidi spet sinka v duhu, kako bo čeden in priden in kak korenjak bo, ko kedaj dorase.

A oglasijo se skrbi:

"Ko bo že dorasel!" Zalostno je mislila na čas, ko bo hodil s sekuro na rami v gozd in bo nosil težke tovore drv. In potem na "nabor" in če ga vzamejo k vojakom! In nekega dne se mogoče oženi!

Glasno se zasmeje, ko ji pride na misel, da se bo ta črviček morda kedaj oženil, pokrije ga s poljubi in ga stisne k sebi, kot bi se bala, da ji ga vzamejo:

"Moj sinček oženjen? Ne! Nobena mi ga ne sme vzeti!"

In jame ga izpraševati:

"Moj sinček ne bo zapustil svoje mamice, kaj ne? Nikdar je ne zapusti?"

In razkrije mu svojo nepokojnost:

"Tvoja mamica nima nikogar drugega! Samo tebe ima! Ni pozabila ne očeta, ne mame! Edino te tebe ima! In ti nimaš drugega kot svojo mamico. Ali ni tako?"

In sama je odgovorila zanj, medtem ko ga je poljubljala:

"Da! Da!"

A spet se spomni sedanjosti in vzdihne:

"Sanje! Sanje!"

In ko se zgrudi ves grad njenih sanj, ga tolaži z besedami:

"Kdo ve, ali bi bilo to nama v blagor?"

"Moj sinček umrje? Potem umrjem tudi jaz in greva skupaj v nebesa."

Pomiri se malo in pristavi:

"Za vekomaj."

A oglasil se spet narava:

"Ne! Ne! Moj sinček bo okrevaj!"

Ko tako sama s seboj govori, pride neka sosedinja mimo in jo vpraša:

"No, Lujiza, kako je?"

"Ne vem prav—kakor Bog hoče."

"Bog vse prav naredi. Življenje pa je tako in tako le trpljenje."

Ta žena je nekdanj tudi imela sinove, ki so ji umrli. Tedaj je vendar mogoče, da se tudi mati vda v svojo usodo.

Lujiza se je spomnila, da je tudi ona sama, ko je umrla hči njene prijateljice, le-čisti-ala k angelčku. Sožalje k sinčku, čestitke k angelčku—tako se je običajno reklo. Tudi Lujiza je tako rekla. A takrat še ni bila mati, nevede je bila brezsrčna.

Zdaj, ko bi se ji utegnilo zgoditi, da tudi njej tako rečejo, se je zavedala, da je brezsrčno govorila, ko je rekla:

"Bog je zahteval življenje, ki je bilo njegov dar."

In začela je spet moliti in prositi in delati obljube za življenje svojega sinčka:

"Oče naš, ki si v nebesih . . ."

IV.

Postajalo je pozno. Prijeten hlad je dajal bledemu licu Lujizinega sinčka nežno svežost. Zdelo se je, da mu je boljše, a višnjeve ustnice so ostajale odprte in tudi nohti so bili že višnjevi.

Tedaj pa tedaj je dete odprlo oči, a Lujiza se je bala teh oči svojega sinčka, ker so imele izraz, kot da se od nje poslavljajo.

"Sinček mi umira, moj sinček! Brez njega naj ostanem!"

Hipona jo zgrabi strah pred onim obupnim krikom, ki ga zaženo matere, kadar jim umira otrok v naročju. Videla je v duhu, kako ji sinček umira, videla ga je mrzlega in nepremičnega, videla je, kako ga nesó v odprti grob.

"O Bog!" je vzkliknila in se onesvestila.

Ko se je ovestila in se tresla od nočnega hladu, ji je sinček ležal mrtev v naročju.

SKRIVNOST EGIPTSKIH PIRAMID

Nadaljevanje s 6. str.

9, 16 itd. število $\sqrt{5}$ za nje sploh ni imelo nobenega smisla. Poleg tega bi morali poznati še tako zvan Pitagorov izrek, ki ga je menda šele kakih 2,800 let pozneje odkril grški filozof Pitagora (588—500 pr. n. št.).

Na osnovi navedenih dveh trditvev so nastale številne teorije, ki skušajo vse mogoče poročice dokazati na veliki piramidi. Prizanesli tudi niso sarkofagom Keopsa, češ, da je osnovna prostorninska mera. Res je sarkofag prazen, pokrov pa je izginil. Prazen je pa zato, ker

AKRON, OHIO

Kenmore Building Service, Inc.
1372 KENMORE BLVD. — AKRON, OHIO
Prodajamo vsakovrstni les in gradbene potrebščine ceneje kot jih morete dobiti drugje.
Dovajamo kamorkoli v okraju. — SH 3188

SUMMIT LEATHER CO.
WHOLESALE & RETAIL
Usnje in potrebščine za trgovine s čevlji
14 SO. HIGH ST. — AKRON, OHIO

BARBERTON, OHIO

HOFFMAN CLEANERS
136 SECOND ST. — BARBERTON, O. — SH 7935
Nudimo točno in prvovrstno postrežbo po zmerni ceni. Priporočamo se Slovincem za naklonjenost.
Obleke čistimo in zlikamo.

MICHAEL'S RESTAURANT
562 TUSCARAWAS AVE. — BARBERTON, O.
Restavracija, kjer si lahko naročite fin obed po najnižji ceni.

so ga zaradi dragocenosti izropali če že ne Egipčani sami, pa gotovo Rimljani ali Arabci. Na sarkofagu so šz povsem vidne počevne zareze, v katere se je od strani porinil pokrov. Tudi bi bilo malo čudno, da bi bili Egipčani si izbrali za osnovno prostorninsko mero tako veliko enoto, kot je vsebina sarkofaga.

Kar pa najbolj govori proti piramidnim teoretikom, je dejstvo, da piramida ni bila osam-

ljena, temveč, da je tvorila le del večje naprave. V dolini je vidil poševen pokrit hodnik do mrtvaškega svetišča v višini. Za svetiščem je šele stala piramida kot pravi grob faraona. Zadnja stran svetišča in piramida sta bila obdana z obzidjem. Kaj naj ima mrtvaški tempelj opravka z znanstvenim institutom, na to menda tudi piramidni teoretiki ne vedo nobenega odgovora.

Piramide, in med njimi tudi Keopsova, niso torej prav nič drugega kakor sicer mogočne, toda preproste grobnice faraonov, zasnovane s primitivnimi sredstvi takratne dobe. Izvedljive so bile samo zato, ker so jih gradili vojni ujetniki, ki so morali biti veseli, da jih niso pobili, kot je to bilo še običajno v onih prastarih časih. Vse drugo, kar se govori o piramidah, je plot bujne domišljije ali gola spekulacija.

WHY SHOP AROUND

when one tire gives you all this

OUTWEARS
PREWAR TIRES

GREATER VALUE
THAN EVER BEFORE

AND AN
ALL-OUT ALLOWANCE
FOR YOUR PRESENT TIRES

1.50
Down
1.25 a week

FIRST, last and always, you'll find B.F. Goodrich Silvertowns all ways the best. The broad-faced tread that runs level-to-the-road . . . gives more miles and better footing . . . equalizes wear . . . resists side-slip . . . stops better. Finer, tougher cords and more of them add stamina that shrugs off road shock at high speed. And we are giving a special "All-Out" allowance for your present tires on new Silvertowns.

EVERY B.F. GOODRICH TIRE CARRIES THIS Lifetime Guarantee

"Every tire and tube of our manufacture bearing our name and serial number is guaranteed to be free from defects in workmanship and material without limit as to time or mileage."

Mantola Radios for every room "The truest voice in radio"

The Truest Voice Of Radio
New AM-FM Mantola Console Combination

A superlative achievement of radio craftsmanship. Newest FM with its freedom from static or background noises. Automatic record changer with crystal pick-up. Large 12" Electrodynamic speaker.

229.50

22.95 Down
3.00 Weekly

Perform Brilliantly
Mantola AC-DC Table Radios

2.60 Down
1.25 a Week **25.95**

Beautiful streamlined ivory plastic cabinet. Five multi-purpose tubes give unusual reception. Heavy-duty speaker.

6-Tube Model

Beautiful mahogany plastic cabinet.

3.00 Down
1.25 Weekly **29.95**

Easy Tuning
Table Radio

2.50 Down
1.25 a Week **24.95**

Five-tube 'Mantola' AC-DC. Permanent magnet speaker. Plastic mahogany cabinet. Exceptionally attractive.

Value Packed, Value Priced
Mantola Radio

2.00 Down
1.25 a Week **19.95**

A real buy. Five tubes including rectifier. Black and ivory plastic case. Operates on AC or DC. Unusually selective.

BUY WHAT YOU NEED WHEN YOU NEED IT

Cash, Charge or Budget

B.F. Goodrich

750 East 185th St. IV 7151

Free Parking in Rear

Euclid Vet's Club News Bits

By Ivan P. Kotorac

The basketball team sponsored the club's regular dance which was held last Saturday at the Slovene Society Home on Recher Avenue. Al Strukel and his orchestra kept everyone in rhythm with their wonderful polkas and fox trots. The dance was a huge success. Just about the entire gang was present.

Little banners with cute sayings were given each person as they entered. The policeman was having the time of his life pinning them on the gals. Why such a big refusal when he tried to pin one on you, Louise Recher?

Another great event, expected to be bigger than the last will be held this evening at 8 p. m. at Recher Hall, where a gala dance will climax the campaign for Kay Kingsland, blue baby, who, through funds raised from the Euclid Vets affairs will be sent to John Hopkins Hospital for treatment. Admission to the dance will be by donation of 50 cents or more. So, even if you're not planning to attend the dance, your donation toward this fund will be greatly appreciated. A grand list of entertainment has been planned and ten or more orchestras are booked for the evening, plus a vocal trio and several specialties. We can assure everyone of a wonderful time.

Many thanks to Charles Chesko, owner of the Carnegie Flower Land at East 108 Street and Carnegie Avenue, who donated dozens of flowers which were sold at the Basketball Carnival. These flowers, gardenias, mamillas and carnations were gorgeous. He has also donated flowers which will be sold at this evening's affair. The money obtained through the sale of these flowers will go toward the fund. The Euclid Vets wish to thank the tavern keepers, The Press, News Journal, Stan Minotas, musician friends and entertainers, who have shown splendid cooperation.

On Sunday, March 21 Adolph Perdarf, manager of the Slovene

an Workingmen's Home on Waterloo Road, has set aside the day for a benefit bowling exhibition for the Blue Baby Fund. Admission will be by donation of \$1. The main features will be the two youngest bowlers of the State, five and six and the two eldest ages 78 and 86.

Calendar of Events:

Friday, March 19 — "Blue Baby" benefit dance at Recher Hall.
 Sunday, March 21—Bowling Exhibition, Waterloo Road. Proceeds for Blue Baby Fund.
 Sunday, April 4—Regular Club Meeting.
 Thursday nights—Gym night at Euclid Shore. Free admission for Vets.
 Every Sunday—Club bowling league at East 185 Street.
 See you all tonite at the benefit dance. 'Til then, so-long!

CONVALESCING

Under doctor's care at his home is Mr. Frank Marn, 640 East 136 Street.

ONE OUT OF TEN CIVILIANS IS VET

Approximately one out of every 10 civilians in the United States is a veteran of World War II, the Census Bureau announced recently.

The newest statistical survey, reported as of last April, also revealed that the veteran population in the District of Columbia at that time was 100,268. This is due to the fact that a large number of veterans have come to Washington since the war to take government jobs.

Greatest increases were reported for New York with 104,000 more than went into the service from that state; California with 79,000 more and Illinois with 66,000 more. This shows the vets moved into these cities after being discharged from the service.

The survey shows that two States have veteran populations of more than 1,000,000. New York has 1,581,715 and Pennsylvania has 1,121,199.

ENAKOPRAVNOST
 431 St. Clair Ave.
 Henderson 5311-12

ENGLISH SECTION

MARCH 19, 1948

Sans to Sponsor Concert Sunday

The Slovene American National Council (SANS) is sponsoring a concert this Sunday, March 21st, at the Slovene Workmen's Home on Waterloo Road. Singing choruses, Zarja, Jadran, Slovan, the Juvenile Singing Society of the SWH, and others will participate. Also included on the program are soloist Florence Unetic and pianists Florance Siskovic and Nada Skrl who will play a duet. The program will commence promptly at 4 p. m.

A dance will be held in the evening in both halls of the SWH. Johnny Vadnal's Recording Artists, and the Kristof orchestra will be at the bandstands. A cordial invitation to attend is hereby extended to all.

FEDERATION TO SPONSOR DANCE

Tomorrow the Cleveland Federation of SNPJ lodges will hold the first spring day dance in the Slovene National Home on St. Clair Ave., featuring the popular Johnny Vadnal and his orchestra. A cordial invitation is extended to all members and friends to attend.

J. T., Secretary.

'Watch Out for Kids'

"Bikes are fine if they keep in line," Police Chief George J. Matowitz said recently.

This is one of the safe bicycle rules emphasized in the "Watch Out for Kids" program of the Greater Cleveland Safety Council is conducting during March as part of a nation-wide program.

"Remember, bike riders, when you ride in the street you are part of traffic; you share highway or street with vehicles that outweigh you many hundreds of times. So don't fight out of your class. These giants must look out for you, to be sure. But they are heavy and cumbersome, often cannot stop or swerve to avoid a cyclist who darts into their path."

Traffic regulations, stop-and-go lights, signs and courtesy rules are for the cyclist, too, he pointed out. In addition to learning and obeying them, any special rules made by parents, and these tips for safe bicycling listed in the "Watch Out for Kids" program should be observed.

1. If you ride your bike in the street, keep well to the right side, and ride in the same direction as the automobiles.
2. Ride in a straight line—don't weave or stunt.
3. Ride bikes in a single file.
4. Ride alone—never try to carry a passenger.
5. Avoid riding after dark if possible.

Cleveland Police Department.

A woman holds the record for walking on her hands. Johana Huslinger walked on her hands from Vienna to Paris in 1900. She covered 871 miles in 550 hours spread over 55 days (10 hours per day).

Births

A baby boy, their first child, was born recently to Mr. and Mrs. Anthony Godina, Jr. of 19702 Mohawk Avenue. Mother's maiden name was Mildred Kramer. She is the daughter of Mr. and Mrs. Anton and Ivanka Kramer of East 154 Street. Grandparents for the first time are Mr. and Mrs. Anton Godina of Mohawk Avenue.

Mr. and Mrs. Louis and Pauline Prisel of 16319 Arcade Avenue are announcing the birth of a son, Dudley Louis, their first child. Grandparents are Mr. and Mrs. Babic of 16319 Arcade Avenue, and Mr. and Mrs. Louis Prisel, Sr. of 16413 Arcade Avenue.

A daughter was born last Tuesday to Mr. and Mrs. Kenneth Hogan of 1085 East 66 Street. Mother is the former Agnes Adamic. Grandfather for the tenth time is Mr. John Adamic of 1085 East 66 Street.

Announcing the birth of their first child, a daughter, are Mr. and Mrs. Frank Hace of 888 East 73 Street. Mother is the former Gladys Mohoric, daughter of Mr. and Mrs. Zvonko Mohoric, proprietors of a dry cleaning establishment on East 72 Street. They are grandparents for the first time. Mrs. Hace of 980 East 74 Street is now grandmother for the third time.

A baby girl, their first child, was born recently to Mr. and Mrs. Herman Meglich of 6211 Glass Avenue. Grandparents are Mr. and Mrs. Frank Godic, owners of Shore Tavern, 1273 East 55 Street, and Mr. and Mrs. Joseph Meglich, proprietors of a dairy at 1003 East 64 Street.

Congratulations!

Notes From Adria

It may have been his versatility that won for Tony Arko the presidency of the up-and-coming Adria Choral Club of Euclid.

As the gavel-swinger of the choristers, his curly brown hair towers atop his near-six foot form. His forte, besides being a congenial and energetic leader, in Adria is his deep Melifluous bass voice.

In addition to guiding the club, Tony finds time to roller skate, exercise his shoulder and arm muscles in archery, take in the wide open spaces on horseback, and develop his keen eye by skeet shooting.

His musical accomplishments include picking out tunes on an accordion.

He gets around to his many engagements in his '38 Dodge and was peeved when his kid brother got a car before he did. His biggest peeve he calls "Bunny." With the price of gas as it is, he is one of a few that enjoys running out of gas—at convenient times. He is fond of Bock Beer and his keen taste for milk is probably due to the Euclid-Race Dairy where he holds down a variety of jobs.

His ambition is to study Dairyology in the future and ski in Switzerland some day.

He lives with his parents, Mr. and Mrs. Tony Arko at 19570 Ormiston Avenue, Euclid, Ohio.

All executive committee members are hereby reminded that the Executive Committee Meeting is held the last Thursday of each month after rehearsal. The regular meeting of all club members is held the first Thursday of each month after rehearsal.

CONVALESCING

Confined to Glenville Hospital, where she underwent an operation, is Mrs. Jennie Kosmerl, 1110 East 64 Street.

A SERIES OF EVENTS IN CLEVELAND

Cleveland, O.—A dance will be held by Cleveland Federation of SNPJ Lodges Saturday, March 20 at Slovenian National Home on St. Clair Avenue. The well-known Vadnal's Orchestra will furnish the music for young and old. Members and friends are cordially invited to the Federation dance for an enjoyable evening.

In the Federation are now united all the SNPJ Lodges of Cleveland also SNPJ Farm Board, Athletic League, Juvenile Circle and Juvenile Singing Chorus. Juvenile Chorus is now under very capable director and teacher of music and singing Mr. Eugene Hartzell, who is also director for the famous Orpheus Chorus. Parents are urged to encourage their children to join this chorus.

Variety Program and Dance In SWH

On Sunday, March 21 Branch No. 48 SANC will present program at the Slovenian Workmen's Home on Waterloo Road. Program starts at 4 p. m. Appearing on the program will be choruses Jadran, Slovan, Juvenile Chorus of SWH, singers of

Zarja and Florence Unetic as soloist, Florence Siskovic and Nada Skrl on piano, Alma Siskovich and her brother Frankie will do their ballet and folk dancing. Speaker will be Matt Petrovich.

After the program, refreshments will be served in the lowed hall with dancing to the tunes of well-known Kristof's Orchestra. At 8 p. m. Vadnal's Orchestra will take over the Auditorium. Half of the proceeds will go for defense of Free Press of our Progressive newspapers which is being attacked by reactionaries with lawsuits against Enakopravnost, Prosveta and Proletarec.

Easter Sunday

Women's Lodge Svoboda No. 748 SNPJ is having a dance on Easter Sunday, March 28 at the Slovenian Workmen's Home on Waterloo Road. Music will be furnished by Vadnal's RCA Recording Orchestra. Refreshments? Sure! Potica, krofe and what not these friendly ladies are able to serve. Come and see for yourself and have a good time.

Louis Kaferle.

Convalescing

Mrs. Antonia Ogrinc of 366 East 161 Street underwent an operation at Mt. Sinai Hospital last week. Friends may visit her.

The well-known Mrs. Albina Vesel of 877 East 185 Street is confined to St. Alexis Hospital, where friends may visit her. Mrs. Vesel is Secretary of Lodge No. 6 SDZ and also president of the Progressive Slovene Women, Circle No. 3. Members should please note that for all matters pertaining to the lodges they may call IV 7554.

Convalescing in Cleveland Clinic Hospital is Mr. John Hrvatin of 15620 Saranac Road. Visitors are permitted.

Mr. Jack Brgoc has returned to his home at 10318 Reno Avenue, after being confined to Doctor's Hospital. Friends may visit him.

Friends of Mrs. Margaret Završnik of 14410 Jenne Avenue, may visit her in Hanna House Hospital, where she is recovering following an operation. Visiting hours are from 2 to 2:30 and 6:30 to 8 p. m.

Mr. Ivan Jontez of 1107 East 75 Street successfully underwent an operation at Hanna House Lakeside Hospital. Friends may visit him.

The well known realtor Anton Jelarcic of 4126 East 95 Street is confined to Room 220 of Charity Hospital, where he is convalescing following an operation. Visitors are permitted.

MASS MEETING AT PUBLIC AUD.

The "Wallace for President Committee" is holding a mass meeting at the Public Auditorium Ballroom this Sunday at 8 p. m. All Slovenes are urged to attend. The Marshall Plan, as well as a protest against President Truman's proposal of Universal Military Training will be discussed.

MAX'S AUTO BODY SHOP
 1109 E. 61st ST. — UTAH 1-3040
 Max Zelodec, Prop.
 SPECIALIZING IN REPAIRING OF WRECKED AUTOS
 Painting—Color Matching
 Body and Fender Repairing on All Types of Autos

BEFORE YOU BORROW TO BUY A HOME GET OUR LOW RATES AND HELPFUL TERMS

BEROS STUDIO
 FOR FINE PHOTOGRAPHS
 6116 St. Clair Ave. EN 0670
 (STUDIO CLOSED UNTIL MARCH 20th)

Polda Denied Ski Record

Slovenian Soars Over 300 Feet but Hand Drags Snow

BELGRADE, Yugoslavia, March 15—Janez Polda, Yugoslav (Slovene) Olympic jumper, soared 393 feet 6 inches today but was denied world record because he dragged his right hand in the air on landing.

Polda made his jump at Planitsa, in Slovenia, on the world's longest ski slide. The hill did not conform to Olympic standards.

The listed world record in jumping is 350.96 feet by Joseph Bradl of Austria. He set the mark in 1938.

Polda was at Planitsa for a week-long international meet.

Engaged

The engagement of Miss Mramor to Mr. Frank J. Kosmerl of Mr. and Mrs. Frank Kosmerl of 6722 Edna Avenue, announced recently by her parents Mr. and Mrs. Anton Mramor of 6422 Spilker Avenue. Congratulations!

B. J. RADIO SERVICE
 1363 E. 45 St. — HE 5311
 SOUND SYSTEM
 INDOOR—OUTDOOR
 Expert Repairing on all makes of Radios
 Tubes, Radios, Rec. Players
 All Work Guaranteed

BUKOVNIK'S
 Photographic Studio
 762 E. 185th St.
 IVanhoe 1168

VISIT NEW
TINO MODIC'S CAFE
 6030 St. Clair Ave.
 EN. 9691
 You Are Always Welcome

Charles & Olga Slapnik
 FLORISTS
 Beautiful Bouquets, Corsages, Potted Plants and Flowers for Occasions
 6026 ST. CLAIR AVE.
 EX. 2134

MOVING AND STORAGE
 Refrigerators our specialty
 17516 WATERLOO RD.
 KE 5600, if no answer call 20

SEDMAK
 Moving and Storage
 also
 Light Expressing
 1024 EAST 174th ST.
 KE 6580

Join the Easter Parade!!!

New Spring Suits

for Boys and Junior

• SOLID COLORS • TWO-TONE • PLAIDS
 IN BLUE—BROWN—TAN

Kayne Shirts

A Good Selection

IN WHITE BROADCLOTH
 Also Gay Plaids and Checked Sportswear

Wool Felt Hats

to Complete His Outfit

Also Bowler and Eton Caps for Junior

Frank Belaj

MEN'S AND BOYS' WEAR

6205 St. Clair Ave. Tel.: HE 9072

BLUE BABY BENEFIT DANCE

Sponsored by
EUCLID VETS
 for
 5-year-old Kay Kingsland

Friday, March 19th
 (TONITE)

SLOVENE SOCIETY HOME, RECHER AVE.

8:00 p. m.
 MUSIC BY
 LEADING ORCHESTRA
 Donation 50c or more